Rok V.

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

Nr. 5. Warszawa, dnia 15 maja 1936 r.

Prenumeratę (w Warszawie zł. 12 rocznie, poza Warszawą zł. 16) przyjmuje wyłącznie Księgarnia Rolnicza w Warszawie, ul. Mazowiecka 10.

TREŚĆ:

USTAWY, DEKRETY I ROZPORZĄDZENIA

OKÓLNIKI I PISMA OKÓLNE.

SKOROWIDZ RZECZOWY.

30.

USTAWA

z dnia 17 kwietnia 1936 r.

o uboju zwierząt gospodarskich w rzeźniach.

Art. 1. Przy uboju w rzeźniach publicznych i prywatnych bydło rogate, świnie, owce, kozy, konie i inne zwierzęta ciepłokrwiste winny być ogłuszone lub w inny sposób pozbawione przytomności przed wykrwawieniem.

Art. 2. (1) Nie wolno zwierzęcia wprowadzać na miejsce uboju przed zupełnem ukończeniem przygotowań, potrzebnych do natychmiastowego uboju zwierzęcia.

(2) Wykrwawienie przy uboju można rozpocząć dopiero po całkowitej utracie przytomności przez zwierzę.

(3) Nie wolno oprawiać zwierzęcia przed stwierdzeniem jego śmierci.

Art. 3. Ubój bydła i koni dokonywany być może wyłącznie w rzeźniach publicznych lub prywatnych, poza wypadkami dopuszczonemi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych, wydanem w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 4. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu ustali w drodze rozporządzeń warunki, jakim powinno odpowiadać mięso przed dopuszczeniem do obrotu hurtowego i w obrocie hurtowym. Rozporządzenia te przewidzieć mogą w szczególności:

a) że inne dzielenie tusz zwierzęcych niż na podłużne połowy zakazane będzie w rzeźniach publicznych i prywatnych,
b) że wypuszczenie z rzeźni, jako też wszelki transport (oddawanie, przyjmowanie i wykonywanie transportu) poza obrębem rzeźni tusz mięsnych surowych, dzielonych inaczej niż na podłużne połowy, jest zabroniony.

Art. 5. (1) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w drodze rozporządzenia, w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oraz Ministrem Spraw Wewnętrznych ustali odmienny sposób i warunki dokonywania uboju zwierząt dla celów konsumcyjnych tych grup ludności, których wyznanie wymaga stosowania przy uboju specjalnych zabiegów. Rozporządzenie to ograniczy ilościowo ubój, dokonywany na powyższe cele, do faktycznych potrzeb wyżej wymienionych grup ludności i to w ten sposób, żeby cała ilość mięsa,

pochodząca z tego uboju (części przednie i tylne), odpowiadała potrzebom konsumcji odnośnych grup ludności oraz potrzebom eksportu tego rodzaju mięsa i jego przetworów.

(2) Obrót mięsem (i przetworami mięsnemi), pochodzącem z uboju, dokonywanego w myśl ust. (1), unormowany będzie rozporządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu, działającego w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych. Rozporządzenie to w szczególności ustali, że mięso to powinno być w sposób specjalny znakowane, oraz że sprzedaż tego mięsa dokonywana być musi w określonych miejscach i przez firmy specjalnie koncesjonowane w tym celu, wreszcie, że sprzedaż innego mięsa będzie w tych miejscach zabroniona.

(3) Przepisu ust. (1) nie stosuje się na obszarze województw, w których ludność wyznań, wymagających stosowania przy uboju specjalnych zabiegów, wynosi mniej aniżeli 3% ogółu ludności. Na obszarach tych wprowadzenie odmiennych sposobów i warunków dokonywania uboju zależy od uchwały organu stanowiącego gminy; uchwała ta podlega zatwierdzeniu wojewody.

Art. 6. (1) Kto wykracza przeciwko przepisom ustawy niniejszej lub wydanym na jej podstawie rozporządzeniom, podlega karze aresztu do trzech miesięcy lub karze grzywny do 3.000 złotych lub obu karom łącznie.

(2) Orzecznictwo należy do władz administracyjnych.

Art. 7. Wykonywanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu, Spraw Wewnętrznych oraz Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 8. (1) Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1937 r.

(2) Na obszarze województwa śląskiego ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Dzienniku Ustaw R. P. oświadczenia Prezesa Rady Ministrów o wyrażeniu zgody Sejmu Śląskiego na tę ustawę, nie wcześniej jednak niż z dniem 1 stycznia 1937 r.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *Marjan Zyndram-Kościałkowski*

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *J. Poniatowski*

(Dz. U. R. P. z 21.IV.36 r. Nr. 29, poz. 237).

31.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 27 marca 1936 r.

o wprowadzeniu w życie na pewnych obszarach Państwa niektórych postanowień ustawy o nadzorze nad hodowlą bydła, trzody chlewnej i owiec.

Na podstawie art. 14 i 15 ust. (3) ustawy z dnia 5 marca 1934 r. o nadzorze nad hodowlą bydła, trzody chlewnej i owiec (Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 349) zarządzam co następuje:

§ 1. Postanowienia art. 6—11, 12 pkt. 1) oraz ustępu ostatniego tego artykułu ustawy z dnia 5 marca 1934 r. o nadzorze nad hodowlą bydła, etrzody chlewnej i owiec (Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 349) wchodzą w życie:

I. w zastosowaniu do bydła na obszarze:

powiatu włoszczowskiego — w województwie kieleckiem;

powiatu płockiego — w województwie warszawskiem;

gminy Turzysk w powiecie kowelskim — w województwie wołyńskiem;

II. w zastosowaniu do trzody chlewnej na obszarze:

powiatów: brzeskiego, dąbrowskiego, krakowskiego, mieleckiego, ropczyckiego i tarnowskiego — w województwie krakowskiem.

§2. Terminy zgłaszania rozpłodników do zarządów gmin, jak również terminy dostarczania przez zarządy gmin wykazów rozpłodników komisjom kwalifikacyjnym w 1936 r. (§ 34 i 37 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 16 marca 1935 r. — Dz. U. R. P. Nr. 20, poz. 120) dla obszaru, określonego w § 1, ustalą izby rolnicze w porozumieniu z przewodniczącymi właściwych wydziałów powiatowych.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 10 kwietnia 1936 r.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *J. Poniatowski.*

(Dz. U. R. P. z 10.IV.36 r. Nr. 26, poz. 211).

32.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 1 kwietnia 1936 r.

w sprawie opłat stemplowych od pism, sporządzanych w związku z konwersją i uporządkowaniem długów rolniczych.

Na podstawie art. 110 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr. 5, poz. 59) zarządzam co następuje:

§ 1. Artykuły, powołane w rozporządzeniu niniejszem bez bliższego określenia, odnoszą się do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr. 5, poz. 59).

§ 2. Od opłat stemplowych są zwolnione:

1) podanie do starosty o zaświadczenie, że obszar, objęty parcelacją, a niepodlegający zaliczeniu celem oznaczenia grupy gospodarstw, znajduje się w faktycznem posiadaniu nabywcy albo że obszar pewien składa się z nieużytków lub gruntów, odstąpionych dla zlikwidowania służebności jak również zaświadczenia, wydane na skutek takich podań (art. 3, ust. 4, pkt. 3 i 4),

2) pismo, stwierdzające ustępstwo pierwszeństwa hipotecznego, przewidziane w art. 23 i 61,

3) częściowy wypis aktu konwersji (art. 30, ust. 2),

4) potwierdzenie złożenia listów zastawnych i gotowizny do depozytu instytucji, udzielającej pożyczki konwersyjnej, w przypadku niestawienia się stron interesowanych lub niezłożenia dowodów (art. 32, ust. 3),

5) nowy tytuł dłużny, od którego sporządzenia urząd rozjemczy uzależnia uznanie umowy, dotyczącej nieruchomości ziemskiej, za nieistniejącą (art. 52, ust. 3),

6) pismo, ustanawiające zabezpieczenie długu na skutek decyzji urzędu rozjemczego (art. 61),

7) pismo, którem nadzorca zwraca się do wojewody o udzielenie opinji jak również opinja wojewody (art. 81, ust. 5),

8) orzeczenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych o przejęciu likwidowanych nieruchomości ziemskich na własność Państwa (art. 97),

9) pełnomocnictwo, wystawione przez instytucję, udzielającą pożyczki konwersyjnej, a upoważniające wyłącznie do czynności niezbędnych celem dokonania aktu konwersji,

10) pełnomocnictwo, upoważniające wyłącznie do zastępstwa w sprawie, należącej do zakresu działania powiatowego lub wojewódzkiego urzędu rozjemczego do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich (art. 104 i ustawa z dnia 28 marca 1933 r. Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr. 5, poz. 60) oraz do zastępstwa w postępowaniu przed sądem okręgowym, przewidzianem w art. 26 i 27 powołanej wyżej ustawy z 1933 r. — jeżeli wartość przedmiotu postępowania nie przewyższa 500 zł, a w postępowaniu układowem (art. 69 — 89) — jeżeli wysokość roszczenia wierzyciela nie przewyższa 500 zł.

§ 3. Listy zastawne, wypuszczone celem konwersji długów rolniczych (art. 18 — 22 i 34), długów nierolniczych, zahipotekowanych na nieruchomości ziemskiej (art. 23) lub długów przejętych przez nabywcę ziemi z parcelacji, a zabezpieczonych dodatkowo na własnym majątku nabywcy (art. 86, ust. 3), — podlegają opłacie stemplowej w wysokości 0,2% od wartości nominalnej tylko tej części listów zastawnych, która służy do umorzenia nieuiszczonych odsetek (art. 29, ust. 1).

§ 4. Przepisy § 2 pkt. 1—3 i 9 oraz przepis paragrafu poprzedzającego, będą stosowane również wówczas, gdy konwersja długów, wymienionych w art. 18, 19, 20, 23 i 34 na długi, określone w art. 18, następuje nie na jednostronny wniosek dłużnika bądź jednego z wierzycieli bądź też niektórych wierzycieli, — przewidziany w art. 22, lecz na skutek zgodnej woli właściwej instytucji kredytu długoterminowego (art. 21) oraz dłużnika i wierzycieli, których wierzytelności ulegają konwersji.

§ 5. Pełnomocnictwo, określone w § 2 pkt. 10, podlega opłacie stemplowej w wysokości 1 zł — jeżeli wartość przedmiotu postępowania przewyższa 500 zł.

§ 6. Przy parcelacji prowadzonej na mocy układu (art. 81, ust. 1,, pkt. 3; art. 84; art. 86, ust. 2 i 3) opłata stemplowa od pisma stanowiącego tytuł przejścia własności (art. 52 i 58 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych Dz. U. R. P. z 1935 r. Nr. 64, poz. 404) wynosi na mocy art. 86, ust. 2 (w związku z art. 8 ustawy z dnia 12 marca 1932 r. Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr. 55, poz. 423, z art. 2 ustawy z dnia 18 marca 1935 r. Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 200 i z art. 60, ust. 2, ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 1, poz. 1):

a) 1% — jeśli obszar nabywanego gospodarstwa, znajdującego się w województwie białostockiem, nowogródzkiem, poleskiem, pomorskiem, poznańskiem, stanisławowskiem, tarnopolskiem lub wileńskiem, nie przewyższa 75 ha, a obszar nabywanego gospodarstwa, znajdującego się poza wymienionemi województwami, nie przewyższa 60 ha,

b) 2% — gdy obszar nabywanego gospodarstwa przewyższa wymiar określony pod a).

Opłaty stemplowe według stawek ulgowych, wymienionych pod a) i b) będą stosowane do pism, sporządzonych od dnia 1 kwietnia 1935 r. do końca 1942 r.

§ 7. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Skarbu: *E. Kwiatkowski*.

(Dz. U. R. P. z 20.IV.36 r. Nr. 28, poz. 231).

33.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 9 kwietnia 1936 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami: Skarbu i Sprawiedliwości w sprawie zmian w rozporządzeniu z dnia 7 grudnia 1926 r. do ustawy o wykonaniu reformy rolnej.

Na podstawie art. 96 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonywaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 1, poz. 1) zarządza się co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Reform Rolnych z dnia 7 grudnia 1926 r. do ustawy o wykonaniu reformy rolnej, wydanem w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa, Skarbu oraz Sprawiedliwości (Dz.U.R.P. z 1927 r. Nr. 8, poz. 66) w brzmieniu ustalonem rozporządzeniem Ministra Reform Rolnych z dnia 30 października 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 101, poz. 903) oraz rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 10 października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 914) wprowadza się następujące zmiany:

1) W § 23 skreśla się słowa: „na podstawie stwierdzonej konieczności zwiększenia obszaru scalanych gospodarstw".

2) § 25 otrzymuje następujące brzmienie: „Za grunty rozparcelowane dobrowolnie (cz. 3 art. 15) uważa się obszary, co do których zawarto akty przenoszące prawo własności".

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *J. Poniatowski*

(Dz. U. R. P. z 20.IV.36 r. w Nr. 28, poz. 233).

34.

ZARZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 31 marca 1936 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami Skarbu, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych w sprawie wynagrodzenia członków wojewódzkich urzędów rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich.

Na podstawie art. 10 i 35 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o urzędach rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr. 5, poz. 60) zarządzam co następuje:

§ 1.

Wynagrodzenie przewodniczącego wojewódzkiego urzędu rozjemczego wynosi 400 zł. miesięcznie.

Zastępca przewodniczącego otrzymuje djety w wysokości 30 zł za udział w posiedzeniu.

Ławnik wojewódzkiego urzędu rozjemczego otrzymuje djety w wysokości 15 zł za udział w posiedzeniu.

Jeżeli przewodniczący wojewódzkiego urzędu rozjemczego nie pełni swych obowiązków conajmniej przez jeden miesiąc, prawo do wynagrodzenia określonego w ust. 1 służy zastępcy przewodniczącego.

§ 2.

Ławnikom zamieszkałym poza siedzibą wojewódzkiego urzędu rozjemczego przysługuje zwrot kosztów przejazdu.

Zwrot kosztów przejazdu obejmuje koszty przejazdu środkami masowego transportu (koleje, autobusy i t. p.) — na kolejach kl. II pociągiem osobowym.

W przypadku odbycia przejazdu końmi zwraca się koszty przejazdu według obowiązującej w danej miejscowości taryfy najmu koni.

§ 3.

Zarządzenie niniejsze obowiązuje od dnia 1 kwietnia 1936 r. Jednocześnie traci moc obowiązującą zarządzenie Ministra

Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 12 lipca 1934 r., wydane w porozumieniu z Ministrami Skarbu, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych w sprawie wysokości wynagrodzenia członków wojewódzkich urzędów rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich (Monitor Polski Nr. 166, poz. 220).

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:

(—) J. Poniatowski.

(Monit. Polski z 18.IV.36 r. Nr. 91, poz. 172).

35.

ZARZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 4 kwietnia 1936 r.

w sprawie zmiany regulaminu wojewódzkich biur do spraw finansowo-rolnych.

Na podstawie § 5 Rozporządzenia Ministrów: Rolnictwa i Reform Rolnych, Skarbu, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych z dnia 22 marca 1935 r. o organizacji Centralnego Biura i Wojewódzkich Biur do Spraw Finansowo-Rolnych (Dz.U.R.P. Nr. 22, poz. 133), w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych wprowadzam następujące zmiany regulaminu Wojewódzkich Biur do Spraw Finansowo-Rolnych z dnia 25 lipca 1935 r. (Dz. Urz. Min. Rol. i R. R. Nr. 8 s. 296):

§ 1.

W § 3 pkt. 2) otrzymuje następujące brzmienie:

„2) Powoływanie powiatowych delegatów wojewódzkich biur do spraw finansowo-rolnych, którzy będą wypełniać czynności zlecone przez wojewodę lub wojewódzkie biuro w zakresie akcji finansowo-rolnej“.

Dotychczasowe punkty 2) i 3) otrzymują odpowiednio zmienioną numerację 3) i 4).

§ 2.

§ 4 otrzymuje następujące brzmienie:

„§ 4) Przepisy o urzędowaniu delegatów powiatowych wo-

jewódzkiego biura wydaje właściwe wojewódzkie biuro do spraw finansowo-rolnych."

§ 3.

Dotychczasowe §§ 4, 5, 6, 7 i 8 otrzymują odpowiednio zmienioną numerację.

§ 4.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister: *(—) J. Poniatowski.*

36.

INSTRUKCJA
MINISTERSTWA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 25 marca 1936 r.

dla wszystkich urzędów wojewódzkich i starostw (prócz starostw na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego) o ustalaniu obszaru gruntów niepodlegających obowiązkowi parcelacyjnemu na mocy art. 4 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 1, poz. 1) i rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 lutego 1928 r. o wyłączeniu gruntów na cele gospodarstwa leśnego (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 203).

Dział I.

Przedmiot wyłączenia.

§ 1. Na podstawie art. 4 i art. 16 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. właścicielowi nieruchomości ziemskich przysługuje prawo pozostawienia sobie gruntów, odpowiadających pod względem położenia, obszaru i rodzaju użytkowania wymaganiom poniżej wyszczególnionym z tem:

a) że grunty, wyłączone na podstawie powyżej powołanych przepisów, będą wolne od obowiązku parcelacyjnego z zastrzeżeniem co do lasów i wód, że trwanie wyłączenia w stosunku do tych obszarów zależne będzie od istnienia ich charakteru, jako lasów i wód,

b) że właściciel może niemi rozporządzać bez żadnych ograniczeń, wypływających z ustawy o wykonaniu reformy rolnej z zachowaniem jednak postanowień Działu VI (z wyjątkiem postanowień art. 50) oraz związanych z powołanym Działem VI art. 44, 45 i 71 tejże ustawy.

Rozdział I.

Grunty zaliczane do podstawowych norm władania.

§ 2. Właściciel ma prawo zatrzymać: 180, 60 lub 300 ha użytków rolnych.

§ 3. Sady owocowe, założone po 30.VI 1925 r. lub sady założone wcześniej, nieprowadzone jednak racjonalnie, chmielniki, ogrody warzywne oraz t. zw. ogrody dla służby folwarcznej winny być zaliczone do użytków rolnych.

§ 4. Charakter danego gruntu, jako nieużytku rolnego, nie stanowi jako taki podstawy do wyłączenia go z pod obowiązku parcelacyjnego, chyba, że sam właściciel wliczy ten grunt do swego wyłączenia z części 1 art. 4, t. j. do 180, 60 lub 300 ha użytków rolnych. W innych przypadkach nieużytki stanowią zapas ziemi i podpadają pod obowiązek parcelacyjny, choćby tworzyły enklawy wśród wyłączenia rolniczego (art. 4 i 5),

§ 5. 1) Norma 180 ha jest zasadnicza.

2) Norma 60 ha ma zastosowanie do nieruchomości ziemskich, położonych w okręgach przemysłowych i podmiejskich; okręgi te oznaczyło rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 lipca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz.. 628), a mianowicie:

A. w województwie warszawskiem:
w pow. błońskim gm. Żyrardów;

B. w województwie łódzkiem:
w pow. sieradzkim gm. Zduńska Wola;

C. w województwie kieleckiem:

a) w pow. będzińskim:

gminy: Bobrowniki, Grodziec, Łagisza, Niwka, Olkusko-Siewierska, Wojkowice-Kościelne i Zagórze,

b) w pow. iłżeckim gminy: Skarżysko-Kościelne, Styków,

c) w pow. kieleckim gm. Suchedniów,

d) w pow. koneckim gm. Bliżyn,

e) w pow. olkuskim gminy: Bolesław, Ogrodzieniec, Rabsztyn, Sławków,

f) w pow. opatowskim gm. Bodzechów,

g) w pow. zawierciańskim gminy: Kromołów, Myszków, Pińczyce, Poręba, Włodowice;

D. w województwie krakowskiem:

a) w pow. bialskim:

gminy: Buczkowice, Bystra, Godziska, Hałonów, Huciska, Janowice, Kalna, Kaniów Stary, Komorowice, Kozy, Lipnik, Meszna, Międzybrodzie Bialskie, Mikuszowice, Rybarzowice, Salmopol, Straconka, Szczyrk i Wilkowice,

b) w pow. chrzanowskim:

gminy: Balin, Bobrek, Byczyna, Chełmek, Ciężkowice, Czyżówka, Dąb, Dąbrowa, Długoszyn, Frywałd, Gorzów, Góry Luszowskie, Gromiec, Jeleń, Libiąż Mały, Libiąż Wielki, Luszowice, Miękinia, Moczydło, Myślachowice, Piła Kościelecka, Płoki, Siersza, Tenczynek, Trzebionka, Wodna, Zagórze i Żarki,

c) w pow. oświęcimskim:

gminy: Brzeszcze, Brzezinka, Dwory, Harmęże, Jawiszowice, Monowice, Pławy, Przecieszyn, Rajsko, Skidzin, Stare Stawy, Wilczkowice i Włosienica;

E. w województwie śląskiem:

w pow. bielskim:

gminy: Aleksandrowice, Czechowice, Dziedzice, Kamienica, Komorowice, Mazańcowice, Stare Bielsko i Wapienica;

F. grunty położone:

a) w odległości do 12 km od granic administracyjnych m. st. Warszawy, do 8 km od granic administracyjnych m. Łodzi;

b) w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast portowych Tczew i Gdynia;

c) co do innych miast, grunty położone w odległości:

do 3 km od granic administracyjnych miast o ludności ponad 50.000 do 60.000;

do 4 km od granic administracyjnych miast o ludności ponad 60.000 do 75.000;

do 5 km od granic administracyjnych miast o ludności ponad 75.000 do 100.000;

do 6 km od granic administracyjnych miast o ludności ponad 100.000 do 200.000;

do 7 km od granic administracyjnych miast o ludności ponad 200.000;

G. grunty położone:

w 4-kilometrowym pasie nadmorskim województwa pomorskiego.

Określone w punktach A do E włącznie gminy należy rozumieć według granic istniejących w lipcu 1927 r.

Określone w punkcie F odległości stosują się do granic administracyjnych danego miasta, obowiązujących w chwili wej-

ścia w życie rozporządzenia z dnia 11.VII 1927 r. t. j. w dn. 19.VIII. 1927 r. Ilość ludności ma być ustalona na podstawie ostatniego urzędowego spisu ludności.

3) Norma 300 ha jest przywilejem na rzecz osób, które same lub ich wstępni prowadzili samoistne gospodarstwa rolne przed 1864 r., a najpóźniej w dniu 1 stycznia 1864 r. na własnym gruncie lub na własną odpowiedzialność (a więc nie dotyczy to służby folwarcznej, rządców, czy ekonomów) na ziemiach, które wchodziły w skład Rzeczypospolitej Polskiej przedrozbiorowej, t. j. przed 1772 r. Osoby te mają prawo zatrzymania 300 ha użytków rolnych tytułem wyłączenia z części 1 art. 4 w nieruchomościach, położonych na obszarze województw: wileńskiego, nowogródzkiego, poleskiego i wołyńskiego oraz powiatów: białostockiego, bielskiego, grodzieńskiego, sokólskiego i wołkowyskiego województwa białostockiego.

4) W przypadkach, gdy wyłączenie z cz. 1 art. 4 (użytki rolne) projektowane jest częściowo na terenach, gdzie właścicielowi przysługuje prawo do 60-hektarowego wyłączenia (okręgi przemysłowe i podmiejskie) częściowo na terenach, gdzie dozwolone jest pozostawienie 180 ha wyłączenia, częściowo zaś na terenach wschodnich, gdzie i o ile właścicielowi przysługuje 300 ha wyłączenia — przy ostatecznem ustalaniu tego wyłączenia przyjmuje się, że 1 ha ziemi położony w okręgu przemysłowym lub podmiejskim równoważny jest 3 ha ziemi na pozostałym obszarze Państwa lub 5 ha ziemi, o ile właścicielowi przysługuje prawo do 300 hektarowego wyłączenia.

Rozdział II.

Grunty zatrzymane przez właściciela poza podstawowemi normami władania.

§6. Właściciel ma prawo zatrzymać poza wyłączeniem omówionem w Rozdziale I:

1) Tereny zabudowane, t. j. grunty położone pod zabudowaniami mieszkalnemi, gospodarczemi, przemysłowemi i innemi, podwórza i dziedzińce, place zajęte trwale pod składy drzewa i t. p. W przypadkach, gdy tereny zabudowane położone są poza granicami obszaru zwolnionego od obowiązku parcelacyjnego na mocy art. 4 i i 5 i z tym obszarem nie graniczą, a zwłaszcza gdy ze względu na swe położenie nie mogą być przez właściciela racjonalnie pod względem gospodarczym wykorzystane, mogą być poddane obowiązkowi parcelacyjnemu, o ile władze agrarne uznają to za wskazane i możliwe z punktu widzenia gospodarczego, a w szczególności w tych przypadkach, gdy place budowlane w razie pozostawienia ich przy właścicielu stworzy-

łyby szkodliwą szachownicę pośród terenów parcelowanych, podczas gdy zabudowania znajdujące się na tych placach mogłyby być wykorzystane dla celów parcelacyjnych (np. oddzielnie stojące polne stodoły). Do terenów zabudowanych należy zaliczyć również niezależnie od ich położenia w stosunku do wyłączenia rolniczego gruntu pod grobami, kurhanami, zabytkami historycznemi, ruinami i t. d. wraz z odpowiednim do nich dostępem. Okólników, służących do wypędów inwentarza, położonych poza obrębem zabudowań, nie zalicza się do podwórz lub terenów zabudowanych.

2) Parki, jeżeli położone są w granicach obszaru zwolnionego od obowiązku parcelacyjnego na mocy art. 4 i 5 lub też bezpośrednio z tym obszarem graniczą, względnie, o ile nie odpowiadają wyżej wspomnianym warunkom, o ile mogą być przez właściciela racjonalnie administrowane.

3) Sady założone przed dniem 1 lipca 1925 r. i racjonalnie prowadzone.

Przez sady należy rozumieć nie ogrody w ogólności, a ogrody owocowe (drzewa i krzewy); analogicznie do sadów ulegają wyłączeniu winnice. Nie mogą być natomiast jako sady traktowane chmielniki, ogrody warzywne i kwietne.

4) Następujące obszary leśne:

a) Obszary leśne, o ile powierzchnia ich na terenie województw wileńskiego, nowogródzkiego, poleskiego i wołyńskiego oraz powiatów białostockiego, bielskiego, grodzińskiego, sokólskiego i wołkowyskiego województwa białostockiego przekracza 50 ha, na pozostałym zaś obszarze Państwa — 30 ha i o ile obszary te nadają się do samodzielnego gospodarowania, t. zn. do prowadzenia w każdym z nich gospodarstwa leśnego niezależnie od gospodarstwa rolnego. Analogicznie winny być traktowane obszary zajęte pod uprawę wiklinową; obszary takie niezależnie jednak od ich wielkości ulegają zwolnieniu od obowiązku parcelacyjnego, o ile nadają się do racjonalnej i samodzielnej gospodarki;

b) Obszary leśne (i wikliny), nieodpowiadające warunkom wymienionym wyżej, mogą być wyłączone tylko wtedy, gdy są przynależne gospodarczo do wyłączenia rolniczego (art. 4 i 5), t. j. leżą wewnątrz tego wyłączenia lub z wyłączeniem tem graniczą, albo też, gdy niezależnie od swego położenia, mogą być należycie pod względem gospodarczym wykorzystane dla tego wyłączenia.

Za obszary leśne (p. a i b) należy rozumieć nietylko tereny faktycznie zalesione (niezależnie od tego, czy zostały objęte planem gospodarstwa leśnego), ale również zarośla, nieużytki porosłe krzewami (np. zarośnięte bagna), a także inne grunty, choćby niezalesione, które jednak w myśl obowiązujących prze-

pisów powinny być trwale utrzymane pod uprawą leśną, a więc i te grunty, co do których udzielono zezwolenia na zalesienie na zasadzie art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24.II.1928 r. o zalesieniu gruntów, podlegających obowiązkowi parcelacyjnemu.

Grunty objęte planem gospodarstwa leśnego, o ile jednocześnie nie podpadają pod obowiązek trwałego znajdowania się pod uprawą leśną, nie mogą być traktowane jako grunty leśne. Nie mogą więc być zaliczane do obszaru leśnego użytki rolne, ogrody warzywne i t. p. objęte planem gospodarstwa leśnego z przeznaczeniem ich dla administracji i służby leśnej. Wyłączenia tych obszarów winny być dokonywane w ramach zasad, wskazanych w cz. 5 niniejszego paragrafu.

Plantacje wikliny mogą być uznane za uprawę leśną, w szczególności w tych przypadkach, gdy chronią brzegi wód przed zalewaniem lub obrywaniem się, a źródła przed zasypaniem lub gdy przeszkadzają powstawaniu albo rozszerzaniu się piasków lotnych lub parowów.

5) Użytki rolne (analogicznie mogą być traktowane nieużytki), stanowiące enklawy i półenklawy, nieprzekraczające — każda z nich — 10 ha, położone wśród lasów, podlegających wyłączeniu; wyłączony w ten sposób obszar nie może przekraczać 5% ogólnego obszaru lasów, zwolnionych od obowiązku parcelacyjnego (vide cz. 4 niniejszego paragrafu), wśród których te enklawy i półenklawy są położone.

Za enklawę uważać należy obszar użytków rolnych nieprzekraczający 10 ha, otoczony przylegającym do niego ze wszystkich stron obszarem leśnym, zwolnionym w myśl cz. 4 niniejszego paragrafu.

Za półenklawę należy uważać wrzynające się w obszar leśny (zwolniony w myśl cz. 4 niniejszego paragrafu) użytki rolne, których obszar nie przekracza 10 ha i których granica z obszarem leśnym jest przynajmniej dwa razy dłuższa od prostej, przeprowadzonej w ten sposób, żeby wyrównywała granicę lasu (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr. 99, poz. 887).

Jeżeli wyłączone enklawy i półenklawy całkowicie lub częściowo nie nadają się ze względu na rodzaj gleby na deputaty dla administracji leśnej lub pod względem obszaru są niewystarczające, mogą być dodatkowo wyłączone na deputaty dla administracji leśnej użytki rolne położone poza enklawami lub półenklawami; wyłączony w ten sposób obszar winien łącznie z enklawami i półenklawami, nadającemi się na deputaty, wynosić 2%, względnie 2,5% ogólnego obszaru lasów właściciela (zwolnionych w myśl cz. 4 niniejszego paragrafu), przyczem stopę 2% stosuje się w przypadkach, gdy ogólny obszar lasów dane-

go właściciela, zwolniony od obowiązku parcelacyjnego, przekracza 1.000 ha, zaś 2,5%, gdy obszar ten nie przekracza 1.000 ha.

Dla zilustrowania powyższego podaje się następujące 4 przykłady:

a) Las (zwolniony od obowiązku parcelacyjnego) obszaru 2.000 ha; enklaw i półenklaw brak. Właścicielowi przysługuje wyłączenie 2% obszaru lasu na deputaty dla administracji, t. j. 40 ha użytków rolnych.

b) Las obszaru 2.000 ha; enklaw i uółenklaw 100 ha, nadających się na deputaty. Właścicielowi przysługuje prawo zwolnienia 100 ha enklaw i półenklaw (5% obszaru leśnego); odrębnego wyłączenia na deputaty nie dokonywa się.

c) Las obszaru 2.000 ha; enklaw i półenklaw 100 ha, które nie nadają się na deputaty. Właścicielowi przysługuje wyłączenie 100 ha enklaw i półenklaw (t. zn. 5% obszaru leśnego) i ponadto 40 ha użytków rolnych na deputaty (2% obszaru leśnego).

d) Las obszaru 200 ha; enklaw i półenklaw 10 ha, z których 3 ha nadaje się na deputaty. Właścicielowi przysługuje wyłączenie 10 ha enklaw i półenklaw (5% obszaru) i dodatkowo 2 ha użytków rolnych na deputaty (łącznie więc z 3 ha wyłączonemi jako enklawy i półenklawy i nadającemi się na deputaty — zostaje na deputaty wyłączone 5 ha, t. j. 2,5% obszaru leśnego).

Na mocy tego punktu nie mogą być wyłączone na cele gospodarstwa leśnego grunty umieszczone na wykazach imiennych na 1926 i 1927 r.

6) Drogi (wraz z rowami przydrożnemi, względnie ze stokami, gdy droga wiedzie parowem), przechodzące wzdłuż granic lub leżące w granicach wyłączenia z art. 4 i 5, o ile starosta nie uzna ich za zbędne do prowadzenia gospodarstwa. Drogi te mogą być zwolnione od obowiązku parcelacyjnego jedynie w części, odpowiadającej normom szerokości, wskazanym w § 9 rozporządzenia Ministrów Reform Rolnych, Robót Publicznych i Sprawiedliwości z dnia 15.VI.1929 r. o zasadach tworzenia osiedli wiejskich przy przebudowie ustroju rolnego (Dz. U. R. P. Nr. 55, poz. 443), a mianowicie:

a) dla ulic i dróg większej wagi (ulice, wzdłuż których rozmieszczone są zagrody, drogi dojazdowe do miast, zarządu gminnego, stacji kolejowej i t. p.) — 11 do 12 m;

b) dla dróg mniej ważnych (np. łączących wsie) i większych przegonów dla bydła — 8 do 9 m;

c) dla dróg, służących wyłącznie do komunikacji wewnętrznej (drogi polne) i mniejszych przegonów bydła — 5 do 6 m;

d) dla dróg dojazdowych do poszczególnych zagród i działek — 4 do 5 m, w miejscach zaś niewymagających rowów — 3 metry.

Normy podane w p. *a*, *b* i *c* obejmują również rowy przydrożne. Części dróg o obszarach przekraczających powyższe normy oraz drogi, które starosta uzna za zbędne do prowadzenia gospodarstwa — winny być traktowane jak użytki rolne.

7) Następujące obszary wód:

a) spuszczalne stawy rybne bez względu na ich położenie w stosunku do wyłączenia rolniczego, o ile łączna powierzchnia wody w tych stawach wynosi ponad 3 ha.

Za spuszczalne stawy rybne należy rozumieć nietylko tereny (posiadające urządzenia do spuszczania wody) faktycznie zalane wodą, ale i tereny, które wchodzą zasadniczo w skład gospodarstwa rybnego, lecz ze względu na potrzeby racjonalnej gospodarki stawowej, pozostają czasowo nienawodnione lub zostały wzięte czasowo pod uprawę płodów rolnych,

b) inne obszary wód bez względu na ich położenie w stosunku do wyłączenia rolniczego, o ile zwierciadło normalnego poziomu wody danego obszaru wynosi ponad 20 ha.

Obszary wodne nieodpowiadające wyżej wymienionym (p. *a* i *b*) warunkom mogą być zwolnione od obowiązku parcelacyjnego tylko wtedy, gdy są przynależne gospodarczo do wyłączenia rolniczego (art. 4 i 5), t. j. gdy położone są wewnątrz tego wyłączenia lub z tem wyłączeniem graniczą, albo też gdy niezależnie od swego położenia mogą być należycie pod względem gospodarczym wykorzystane dla wyłączenia.

Za obszary wód w rozumieniu ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. należy uważać tereny, które przez większą część roku, t. j. przynajmniej przez 183 dni zalane są wodą.

Do obszaru wód należy zaliczyć również naturalne ich obrzeża oraz groble między stawami.

8) Rowy:

a) rowy przydrożne, o ile wraz z temi drogami odpowiadają warunkom, wskazanym w cz. 6 niniejszego paragrafu,

b) inne rowy, o ile ze względu na cel swój (odprowadzanie lub doprowadzanie wody) mogą być traktowane jako wody analogicznie z obszarami opisanemi w cz. 7 niniejszego paragrafu i odpowiadają warunkom tamże wskazanym.

W przypadku rozbieżności poglądów starosty i właściciela, czy dane drogi, wody, sady lub tereny zabudowane podlegają działaniu art. 4, starosta winien zasięgnąć opinji rzeczoznawcy.

Rozdział III.

Tereny budowlane, grunty będące własnością gmin miejskich, grunty położone w granicach administracyjnych miast, grunty kościołów i gmin wyznaniowych, grunty instytucyj naukowych oraz grunty fundacyjne.

§ 7. Przepisy niniejszej instrukcji nie mają zastosowania do gruntów:

1) położonych w granicach administracyjnych miast,

2) będących własnością gmin miejskich bez względu na swe położenie,

3) uznanych za tereny budowlane w trybie art. 53 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. z 1933 r., poz. 230), a mianowicie:

a) terenów, znajdujących się w obrębie osiedli, objętych prawomocnym planem zabudowania albo uznanych przez organ uchwalający gminy za budowlane; o ile chodzi o osiedla wiejskie, niebędące uzdrowiskami, uznanemi za posiadające charakter użyteczności publicznej, uznanie terenów za budowlane w drodze uchwały organu uchwalającego może nastąpić tylko za zgodą odnośnej władzy ziemskiej;

b) terenów, znajdujących się w obrębie granic okręgu ochrony sanitarnej uzdrowisk, uznanych za posiadające charakter użyteczności publicznej;

4) t. zw. martwej ręki kościoła katolickiego i innych kościołów i gmin wyznaniowych,

5) będących własnością instytucyj naukowych,

6) fundacyjnych.

Dział II.

Podmiot wyłączenia.

§ 8. 1) W rozumieniu art. 6 ustawy o wykonaniu reformy rolnej odrębnemi podmiotami prawnemi, którym przysługuje prawo ubiegania się o zwolnienie ich gruntów od obowiązku parcelacyjnego są:

a) osoby fizyczne lub prawne, będące wyłącznymi właścicielami nieruchomości ziemskich,

b) niepodzielni współwłaściciele (osoby fizyczne i prawne) nieruchomości ziemskich.

Stąd wynika, że gdy np. 3 osoby A, B i C posiadają każda oddzielny majątek ziemski tytułem wyłącznej własności, a ponadto A, B i C posiadają wspólnie i niepodzielnie inny majątek

ziemski, a B i C jeszcze inną współwłasność, to należy oddzielnie ustalić podstawowe normy władania dla następujących pięciu majątków, stanowiących — każdy odrębną jednostkę w rozumieniu ustawy z dnia 28.XII. 1925 r.:

majątek stanowiący wyłączną własność A
" " " " B
" " " " C
" będący współwłasnością A, B i C
" " " B i C.

Z chwilą ustania współwłasności, gdy choćby jeden z byłych współwłaścicieli przez wyjście ze współwłasności uzyskał na indywidualną własność nieruchomość ziemską i jest pozatem właścicielem (współwłaścicielem) innej nieruchomości ziemskiej, dokonane już wyłączenie z art. 4 dotyczące tego b. współwłaściciela ulega rewizji. Np. gdy w przykładzie 5 (współwłasność B i C) B sprzeda swoją idealną część C, winno być przyznane temu ostatniemu raz (nie dwukrotnie) wyłączenie z art. 4.

Jako jednostkę traktować należy rodzinę podzieloną co do praw majątkowych (prawnie i fizycznie) po dniu 14.IX. 1919 r. bez ustawowo wymaganych zezwoleń właściwych urzędów ziemskich lub niezgodnie z ich treścią. Zasada ta jednak nie ma zastosowania do działów spadkowych, spowodowanych wypadkiem śmierci, zaszłym przed dniem 14.IX.1919 r., t. zn., że o ile działy spadkowe zostaną dokonane (prawnie i fizycznie) na skutek śmierci zaszłej przed tą datą — każdy właściciel części podzielonej nieruchomości będzie uważany za jednostkę, której przysługują oddzielne uprawnienia z art. 4. W obu powyższych przypadkach dla województw nowogródzkiego, poleskiego i wołyńskiego oraz powiatów: białostockiego, grodzieńskiego i wołkowyskiego województwa białostockiego w granicach, jakie posiadały te województwa i powiaty w maju 1921 r., zamiast daty 14.IX.1919 r. został ustalony termin 6.IV.1921 r., a dla województwa wileńskiego 25.II.1924 r.

Za działy dokonane prawnie w rozumieniu cz. 2 art. 6 należy uważać działy, które zostały ujawnione w księgach hipotecznych.

Zezwolenie władz ziemskich na podział majątku spadkowego potrzebne jest i wówczas, gdy przepisanie prawa własności nastąpiło na mocy wyroków sądowych, gdyż wyroki sądowe ustalają tylko stosunki prywatno-prawne pomiędzy stronami, podczas gdy zezwolenie na przeniesienie prawa własności nieruchomości ziemskich przepisane jest w ustawie o wykonaniu reformy rolnej ze względu na zabezpieczenie zapasu ziemi na cele reformy rolnej.

Na terenie województw poznańskiego i pomorskiego działy rodzinne, dokonane bez zezwolenia władz ziemskich, są bez znaczenia w rozumieniu art. 4, 5 i 6 ustawy o wykonaniu reformy rolnej.

Jako odrębną jednostkę w rozumieniu art. 6 ustawy o wykonaniu reformy rolnej również należy traktować grunty, przejęte przez wierzycieli prywatnych w trybie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. z 1936 roku Nr. 5, poz. 59), właścicielom tych gruntów służy prawo do odrębnych wyłączeń z art. 4 ustawy o wykonaniu reformy rolnej.

2) Nieruchomość ziemska sprzedana z licytacji stanowi jednostkę w rozumieniu ustawy o wykonaniu reformy rolnej z innemi nieruchomościami ziemskiemi, należącemi do poprzedniego właściciela, o ile uprzednio fakt ten został podany do wiadomości ogólnej w drodze wpisu hipotecznego, bądź w drodze ogłoszenia w Dz. U. R. P. rozporządzenia Rady Ministrów o ustaleniu wykazu imiennego (art. 19 ustawy o wykonaniu reformy rolnej), w którym dana nieruchomość (sprzedana z licytacji) pomieszczona była łącznie z innemi nieruchomościami, należącemi do poprzedniego właściciela.

3) Część nieruchomości sprzedanej nabywcy posiadającemu przed tranzakcją conajmniej 180 (60 lub 300) ha użytków rolnych może być traktowana jako jednostka łącznie z nieruchomością posiadaną przez nabywcę (a nie — łącznie z pozostałą częścią nieruchomości sprzedawcy).

4) Majątek ordynacji nie wchodzi w skład majątku prywatnego ordynata. Są to dwie odmienne kategorje majątkowe, które należy traktować jako dwie jednostki z punktu widzenia art. 4.

Na terenie województwa poznańskiego i pomorskiego ordynacje, t. j. fideikomisy rodzinne (Familienfideikommis) noszą nazwy: senjoratów (utworzone przed wejściem w życie Landrechtu) oraz majoratów, minoratów i primogenitur (utworzone w/g postanowień Landrechtu). Majątek winien być traktowany jako ordynacja tylko w tym przypadku, gdy charakter majątku jako ordynacji widoczny jest z ksiąg hipotecznych.

5) Majątek ograniczony węzłem substytucji powierniczej łącznie z majątkiem, niepodlegającym ograniczeniom substytucyjnym, stanowi jednostkę w rozumieniu art. 4 i 6, czyli właścicielowi takich nieruchomości przysługuje prawo tylko do jednego wyłączenia na mocy art. 4.

Jedynie w województwie wileńskiem, nowogródzkiem, poleskiem i wołyńskiem oraz w powiatach: białostockim, bielskim, grodzieńskim, sokólskim i wołkowyskim województwa białostoc-

kiego, gdzie obowiązujące dotąd ustawodawstwo rosyjskie traktuje właściciela majątku ograniczonego węzłem substytucji powierniczej tylko jako użytkownika, majątek ograniczony węzłem substytucyjnym i majątek niepoddany tym ograniczeniom, należy traktować jako dwie jednostki odrębne w rozumieniu ustawy o wykonaniu reformy rolnej, a zatem w przypadkach takich należy dokonać dwa wyłączenia z mocy art. 4.

Dział III.

Postępowanie i wskazówki ogólne.

§ 9. 1) Prawo zgłoszenia wniosków przysługuje właścicielowi w każdym czasie. Również w każdym czasie przysługuje staroście prawo wezwania właściciela do złożenia wniosku z art. 4; w szczególności starosta winien wzywać właścicieli w przypadkach podziału majątku (np. przy częściowej sprzedaży) oraz licytacji (zwłaszcza, gdy część gruntów należących do jednego właściciela ulega sprzedaży przymusowej), przy umieszczeniu majątku w wykazie imiennym, przy nałożeniu obowiązku parcelacyjnego na mocy art. 15 ustawy o wykonaniu reformy rolnej, jak również w razie zamierzenia poddania danego majątku w całości lub części obowiązkowi parcelacyjnemu na zasadzie art. 15 lub 19 powołanej ustawy.

W stosunku do majątków umieszczonych na wykazie imiennym wyłącznie z art. 4 winno być dokonane najpóźniej w dniu 31 grudnia tego roku, w którym dany majątek został umieszczony na wykazie imiennym.

2) Prawo wyboru gruntów, jakie z mocy art. 4 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej oraz art. 1 i 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 lutego 1928 r. o wyłączeniu gruntów na cele gospodarstwa leśnego mają być zwolnione od obowiązku parcelacyjnego, należy do właściciela, który w sprawie tej składa odpowiedni wniosek czy to z własnej inicjatywy, czy też na żądanie starosty.

§ 10. 1) Wniosek właściciela winien być złożony w dwu jednobrzmiących egzemplarzach do właściwego miejscowo starosty i powinien być podpisany przez właściciela. W imieniu strony występować może pełnomocnik, ustawowy zastępca lub kurator. Osoby, których zdolność do działań prawnych jest ograniczona, działają w asystencji. W związku z tem prawo złożenia wniosku o dokonanie wyłączeń na mocy art. 4 posiada właściciel działający sam lub w asystencji, jego pełnomocnik, kurator lub ustawowy zastępca. W przypadku, gdy wniosek podpisuje nie właściciel, należy dołączyć uwierzytelniony odpis pełnomocnictwa (dla adwokata starczy zwykłe pełnomocnictwo, pod-

pisane przez mocodawcę lub też odpis tego pełnomocnictwa potwierdzony przez tegoż adwokata) lub dowód władz sądowych, stwierdzający prawo podpisującego do występowania w imieniu właściciela.

Za współwłaściciela uprawnionego do złożenia wniosku o zwolnienie gruntów od obowiązku parcelacyjnego na mocy art. 4 uważać należy nietylko właściciela figurującego „czystym wpisem“, ale i przez zastrzeżenie. Również jako właściciela należy traktować wieczystego użytkownika.

2) Jeden z dwóch egzemplarzy wniosku winien starosta zwrócić właścicielowi z zaznaczeniem na nim daty otrzymania wniosku, t. j. tej daty, od którje zaczyna się bieg terminu przewidzianego w cz. 3 art. 16.

3) Jeżeli właściciel zamierza dokonać wyłączenia na obszarze kilku powiatów, przysługuje mu wybór starosty, o ile wniosek składa z własnej inicjatywy. Jeżeli czyni to na żądanie starosty, obowiązany jest złożyć wniosek temu staroście, od którego otrzymał wezwanie. Jeżeli właściciel został wezwany do złożenia wniosku przez kilka starostów, to składa wniosek jednemu z tych starostów według własnego wyboru. W przypadku, gdy właściciel posiada nieruchomości położone na terenie kilku powiatów, uprawnionym do wydania orzeczenia jest ten starosta, do którego złożył właściciel wniosek.

§ 11. Do wniosku winny być dołączone po jednym egzemplarzu:

1) dowody, stwierdzające prawo własności petenta do nieruchomości, z których projektowane jest wyłączenie; dowodem takim jest zaświadczenie władzy hipotecznej, a o ile nieruchomość jest niehipotekowana — zaświadczenie władzy administracyjnej lub samorządowej;

2) deklaracja o wszystkich posiadanych przez danego właściciela na terenie Rzeczypospolitej nieruchomościach ziemskich, stwierdzająca ogólny obszar, obszary poszczególnych użytków (roli, łąk, pastwisk, połonin, lasów, wód, sadów), dróg, rowów przydrożnych i meljoracyjnych, gruntów zabudowanych i nieużytków odnośnie wszystkich nieruchomości sumarycznie, jak również dla każdej nieruchomości oddzielnie. W deklaracji winny być podane oznaczenia hipoteczne, któremi objęte są grunty właściciela z podaniem, w których powiatach są położone. Deklaracja winna być podpisana przez właściciela lub jego pełnomocnika, względnie w przypadku asystencji (jeśli jego prawo jest ograniczone) kuratora lub ustawowego zastępcę. Własnoręczność podpisu, względnie podpisów winna być stwierdzona przez władze administracji ogólnej, notarjusza, sąd lub zarząd gminy;

3) szkic odręczny, odrys planu lub kopja mapy katastralnej terenów, mających wejść w skład wyłączenia z art. 4 ustawy o wykonaniu reformy rolnej. Szkic ten powinien obejmować nietylko grunty wyłączane na podstawie części 1 art. 4 ustawy o wykonaniu reformy rolnej, ale także na podstawie innych części tego artykułu i ewentualnie art. 1 i 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o wyłączeniu gruntów na cele gospodarstwa leśnego. Na szkicu tym powinny być wskazane kolorem czerwonym granice wyłączenia oraz zaznaczone poszczególne rodzaje użytków;

4) odpisy dokumentów, mocą których zostały ustanowione pełnomocnictwa lub asystencja (jeżeli wniosek składa pełnomocnik, kurator lub ustawowy zastępca);

5) dowody stwierdzające, że wstępni właściciela z linji ojcowskiej lub macierzystej prowadzili samoistne gospodarstwa rolne przed dniem 1 stycznia 1864 r., a najpóźniej w dniu 1 stycznia 1864 r. na obszarze Państwa Polskiego w granicach Polski przedrozbiorowej, t. j. przed 1772 r. na własnym gruncie lub na własną odpowiedzialność (jeżeli właściciel wnosi o wyłączenie na mocy cz. 1 art. 4 — 300 ha).

§ 12. 1) żądanie starosty zgłoszenia wniosku o ustalenie obszaru niepodlegającego obowiązkowi parcelacyjnemu na mocy art. 4 ustawy o wykonaniu reformy rolnej i art. 1 i 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o wyłączeniu gruntów na cele gospodarstwa leśnego winno być doręczone właścicielowi lub jego prawnemu zastępcy w trybie przewidzianym w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341).

Do wezwania winny być załączone wzory podania oraz deklaracji.

2) Starosta winien poinformować właściciela o przysługujących mu prawach i obowiązkach. Sposób, w jaki starosta dokona tego pouczenia, pozostawia się uznaniu starosty.

§ 13. 1) W terminie miesięcznym od daty otrzymania wniosku właściciela starosta albo zatwierdzi otrzymany wniosek, albo gdy on jest niezgodny z postanowieniami ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. zatwierdzenia tego odmówi. Starosta może odmówić zatwierdzenia również w tych przypadkach, gdyby na skutek zatwierdzenia wniosku powstała szachownica. Zamiast odmowy zatwierdzenia wniosku starosta może zażądać uzupełnienia lub zmiany wniosku, wyznaczając na to termin najwyżej miesięczny (od dnia doręczenia wezwania do uzupełnienia, względnie zmiany).

Jeżeli nieruchomość, w której właściciel ubiega się o wyłączenia, stanowi z innemi nieruchomościami jednostkę w rozu-

mieniu ustawy o wykonaniu reformy rolnej (art. 6), to w orzeczeniu należy wymienić wszystkie nieruchomości, choćby one nie były własnością petenta.

2) Uzupełnienie (zmianę) wniosku właściciel powinien złożyć również w dwu egzemplarzach, z których jeden zaopatrzony poświadczeniem, stwierdzającem datę otrzymania wniosku, należy zwrócić właścicielowi. Uzupełnienia należy żądać, o ile wniosek jest pod względem merytorycznym niekompletny, np. gdy właściciel żąda zwolnienia (narazie) jedynie gruntów, wskazanych w cz. 2 i 3 art. 4, nic nie wspominając o części 1. Zmiany wniosku należy żądać, gdy jest on sporządzony niezgodnie z ustawą, np. gdy właściciel żąda wyłączenia 180 ha, a przysługuje mu prawo wyłączenia 60 ha.

Za żądanie uzupełnienia wniosku nie można uważać żądania przedstawienia załączników, przewidzianych w § 28 rozporządzenia Ministra Reform Rolnych z dnia 7 grudnia 1926 r. (vide § 11 niniejszej instrukcji), o ile bowiem nie wszystkie wymagane załączniki zostały złożone, uważa się, że podanie nie jest kompletne i termin miesięczny liczyć się będzie od złożenia ostatniego załącznika (w tym przypadku nie może być właścicielowi wydane zaświadczenie, przewidziane w cz. 2 § 10 niniejszej instrukcji, dotyczące daty złożenia wniosku).

3) Czynności starosty, dotyczące pozostawienia właścicielowi wyłączenia z art. 4, oparte mają być na dobrej wierze w prawdziwość i ścisłość danych, przez właściciela deklarowanych tak co do ilości i rozległości objektów, jak i co do przynależności tych majątków do kategoryj przewidzianych w art. 4. Ujawnienie w którymkolwiek momencie postępowania wyłączeniowego i po jego ukończeniu, że dane właściciela były niezgodne z istotnym stanem rzeczy co do ilości i rozległości objektów, powoduje przerwanie postępowania i dokonanie wyłączenia z urzędu. Pouczenie o tym rygorze winien starosta zamieścić w wezwaniu, przewidzianem w cz. 2 art. 16 oraz w orzeczeniu zatwierdzającem wniosek właściciela.

O ile niezgodność danych właściciela ze stanem faktycznym i cyfrowym ujawniona została w toku postępowania wyłączeniowego, władza winna przerwać postępowanie i ustalić obszar wyłączeń z urzędu, stosując się jednak — w miarę możności — do żądania właściciela, sprecyzowanego we wniosku.

Jeżeli niezgodność danych właściciela została ujawniona po zakończeniu postępowania, rygor przewidziany w cz. 3 art. 17 winien być zastosowany przez władzę, która orzeczenie wydała w ostatniej instancji. Podstawę prawną dla wznowienia postępowania i dla wydania nowego orzeczenia stanowi cz. 3 art. 17, w związku z czem wznowienie sprawy nastąpić może w każdym czasie.

§ 14. 1) Jeżeli należycie wezwany właściciel lub jego zastępca prawny w ciągu miesiąca od dnia doręczenia wezwania o złożenie wniosku (lub o uzupełnienie, względnie zmianę złożonego już wniosku) nie złoży wniosku, starosta może przystąpić do ustalenia z urzędu wyłączenia z art. 4 ustawy o wykonaniu reformy rolnej i z art. 1 i 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o wyłączeniu gruntów na cele gospodarstwa leśnego. Za równoznaczne z niezłożeniem wniosku (czy to z własnej inicjatywy, czy na wezwanie) należy uważać złożenie wniosku bez wymaganych załączników, przewidzianych w § 28 rozporządzenia Ministra Reform Rolnych z dnia 7 grudnia 1926 r. (§ 11 niniejszej instrukcji) lub też złożenie wniosku przez osobę do tego nieuprawnioną, np. przez osobę niebędącą właścicielem majątku. W przypadku, gdy wniosek wpłynie od jednego ze współwłaścicieli lub od właściciela majątku, który z innym majątkiem (należącym do innego właściciela) stanowi jednostkę w rozumieniu ustawy, starosta winien poinformować wnioskodawcę, iż wniosek winien być złożony wspólnie przez wszystkich uprawnionych.

Gdy właściciel posiada nieruchomości na terenie kilku powiatów, starosta, który zamierza dokonać wyłączenia z urzędu, winien zwrócić się do właściwego wojewody celem uzyskania upoważnienia do jednoczesnego dokonania wyłączenia na terenie innych powiatów.

2) W razie wdrożenia postępowania z urzędu starosta winien zebrać dane niezbędne do wydania orzeczenia (art. 18 cz. 2 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. oraz §§ 34 i 35 rozporządzenia Ministra Reform Rolnych z dnia 7 grudnia 1926 r.). Starosta (względnie delegowany urzędnik) projektuje obszar wyłączenia, uwzględniając w miarę możności życzenia właściciela. Przy postępowaniu z urzędu orzeczenie winno być wydane po zbadaniu sprawy na gruncie. (Zawiadomienie właściciela o terminie zjazdu na grunt conajmniej na 3 dni przed tym zjazdem jest konieczne).

3) Starosta, ustalając z urzędu granice wyłączeń z art. 4 powołanej ustawy, ewentualnie wyłączeń zgodnie z art. 1 i 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o wyłączeniu gruntów na cele gospodarstwa leśnego winien mieć na uwadze następujące okoliczności:

a) obszar 180 ha, 60 ha, względnie 300 ha użytków rolnych, przysługujących właścicielowi na podstawie p. *a* i *b* cz. 1 art. 4, winien być wyłączony w miarę możności w jednym kompleksie,

b) w razie, gdy istnieje szachownica użytków rolnych z leśnemi, należy wyłączyć użytki rolne, tworzące największe enklawy leśne i położone w niedalekiej odległości od siebie, aby możliwe było racjonalne gospodarowanie na wyłączonym obszarze,

c) jednocześnie należy zastosować rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o wyłączeniu gruntów na cele gospodarstwa leśnego z dnia 24 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 203),

d) możliwie racjonalne wykorzystanie i zachowanie istniejących zabudowań, meljoracyj i innych urządzeń gospodarczych oraz specjalnych kultur,

e) możliwie dogodne pod względem gospodarczym położenie, figurę i granice obszaru wolnego od obowiązku parcelacyjnego,

f) miejscowe potrzeby agrarne, a w szczególności ewentualną konieczność uzupełnienia karłowatych gospodarstw przyległych wsi,

g) uzasadnione życzenia właściciela zgłoszone ustnie lub piśmiennie w toku postępowania,

h) włączenie nieruchomości do obszaru scalenia nie stoi na przeszkodzie dokonania wyłączeń z art. 4.

§ 15. 1) Postępowanie wyłączeniowe musi być zakończone merytorycznem orzeczeniem starosty. O ile orzeczenie to nie jest wydane z urzędu, winno być wydane w ciągu miesiąca,

a) od dnia złożenia w starostwie wniosku właściciela (względnie od dnia złożenia ostatniego wymaganego załącznika) lub też

b) od dnia złożenia dodatkowego wniosku, który właściciel złożył na skutek żądania starosty zmiany lub uzupełnienia wniosku lub

c) od zmiany (uzupełnienia) wniosku przez właściciela z własnej inicjatywy.

2) Jeżeli orzeczenie jest wydane na podstawie postępowania z urzędu, wtedy należy umieścić w tem orzeczeniu wzmiankę o trybie powzięcia go z urzędu oraz krótkie uzasadnienie tego postępowania.

§ 16. Niezałatwienie wniosku przez starostę w ciągu miesiąca jest równoznaczne z zatwierdzeniem wniosku; dotyczy to jednak tylko części wniosku, określającej podstawowe normy władania (180, 60 względnie 300 ha); starosta obowiązany jest w tym przypadku na żądanie właściciela wydać odpowiednie zaświadczenie.

§ 17. 1) Orzeczenie (§ 15) lub zaświadczenie (§ 16) winno być doręczone właścicielowi lub jego prawnemu zastępcy w trybie przewidzianym w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej o postępowaniu administracyjnem, a po uprawomocnieniu się podane w odpisach do wiadomości właściwych miejscowo starostów.

2) Orzeczenie wydane z urzędu winno być podane do wiadomości wszystkich wojewodów, o ile jednak starosta posiada deklarację właściciela (p. 2 § 11 niniejszej instrukcji), może odpis orzeczenia przesłać tylko do zainteresowanych starostów.

§ 18. W razie zaskarżenia orzeczenia starosta winien niezwłocznie przesłać wszystkie akta, dotyczące tego orzeczenia, do urzędu wojewódzkiego i w piśmie przewodniem wyjaśnić swe stanowisko. Zgodnie z art. 90 rozp. o postępowaniu administracyjnem starosta może rozpatrzeć odwołanie strony jako przedstawienie i w razie uznania, że odwołanie zasługuje na uwzględnienie, zmienić swą decyzję.

§ 19. 1) Termin trzymiesięczny wyznaczony w cz. 4 art. 16 ustawy o wykonaniu reformy rolnej dla właściciela nieruchomości do sporządzania planów wyłączenia z art. 4 może być przedłużony przez starostę w przypadkach, gdy np. właściciel przedłożył również wniosek z art. 5 lub w innych przypadkach, gdy niezłożenie w terminie planów nie będzie stanowiło przeszkody w pracach agrarnych, np. nie opóźni przymusowego wykupu.

2) Gdy właściciel w terminie trzymiesięcznym (a przy złożeniu wniosku z art. 4 i 5 w terminie wyznaczonym przez wojewodę dla przedstawienia planów wyłączeń z art. 5) nie przedłoży planów wyłączenia z art. 4, względnie nie złoży podania o przedłużenie tego terminu, urząd wojewódzki może przystąpić do wykonania tego planu na koszt właściciela. Z przepisu tego urząd wojewódzki może korzystać jedynie w przypadkach koniecznych, gdy będzie to niezbędne z uwagi na prowadzone prace agrarne.

3) Urząd wojewódzki przystępuje do wykonania planu na koszt właściciela po uprzedniem zawiadomieniu o tem właściciela i może zgodzić się na przygotowanie planu przez właściciela, o ile ten pokryje niezwłocznie wyłożone już przez urząd wojewódzki koszty i zobowiąże się do wykonania planu w terminie wyznaczonym.

4) Koszty planów w wysokości stwierdzonej przez urząd wojewódzki wpłaca właściciel w przeciągu miesiąca od daty otrzymania odpowiedniego zawiadomienia.

5) W przypadku, gdy właściciel nie zapłaci dobrowolnie kosztów wykonania planów, urząd wojewódzki ściągnie należność w trybie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. o postępowaniu przymusowem w administracji (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 342).

6) Plany te nie dotyczą całości majątku, lecz obszaru wyłączenia.

§ 20. 1) Plan winien być sporządzony przez mierniczego przysięgłego.

2) Plan ten może być zastąpiony przez wyciąg ze starego planu, sporządzonego przez mierniczego przysięgłego, o ile stary plan odpowiada wymogom, wskazanym w punktach *a* i *b* § 24 instrukcji technicznej z dnia 13.II.1925 r.

3) W miejscowościach objętych katastrem przy sporządzaniu planu obszaru wyłączeń mogą być wykorzystane mapy katastralne, przyczem stan na nich uwidoczniony winien być uzgodniony przez mierniczego przysięgłego ze stanem faktycznym na gruncie, odnośny zaś operat pomiarowy winien odpowiadać wymogom urzędów katastralnych i hipotecznych.

4) Jako plan obszarów leśnych może być przedstawiony zatwierdzony plan urządzenia gospodarstwa leśnego, przedstawiający obecny stan faktyczny na gruncie.

5) Plan winien być sporządzony na kalce płóciennej w dwóch egzemplarzach i złożony do urzędu wojewódzkiego przez właściciela wraz z protokółem ustalenia granic. Jeden egzemplarz planu wraz z protokółem ustalenia granic składa urząd wojewódzki do hipoteki przy wniesieniu wpisu, przewidzianego w cz. 5 art. 16 ustawy, a drugi egzemplarz planu pozostaje w aktach urzędu wojewódzkiego.

§ 21. Rewizję planu urząd wojewódzki przeprowadzać będzie jedynie w przypadkach, gdy plan wzbudzać będzie wątpliwości co do prawidłowości jego sporządzenia.

§ 22. 1) Gdy całość użytków rolnych majątku uznana zostanie za wolną od obowiązku parcelacyjnego, wojewoda może zwolnić właścicieli majątków, zwolnionych od obowiązku parcecyjnego, od przedkładania planów, przewidzianych w art. 16 ustawy o wykonaniu reformy rolnej i w § 14 rozporządzenia wykonawczego Ministra Reform Rolnych z dnia 7.XII.1926 r.

2) Po stwierdzeniu, że właściciel może być zwolniony od obowiązku sporządzenia nowych planów pomiarowych, urząd wojewódzki winien wydać właścicielowi, na jego żądanie, zaświadczenie, stwierdzające, że całość majątku jest wolna od obowiązku parcelacyjnego.

§ 23. Po wydaniu orzeczenia w sprawie wyłączenia i sporządzeniu planów pomiarowych winno być w myśl cz. 5 art. 16 wpisane na wniosek starosty do właściwych ksiąg hipotecznych dokonane wyłączenie, które będzie wiążące dla prawnych następców właściciela. Prócz tego do ksiąg hipotecznych wszystkich innych nieruchomości, stanowiących jednostkę z nieruchomością, w której dokonano wyłączeń, starosta winien wnieść wpis tej treści:

„Czyni się wzmiankę, że nieruchomość ziemska . . . .
. . . . wraz z nieruchomościami . . . . ,
. . . . , , ,

stanowi jedną całość w rozumieniu art. 4 i art. 6 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 1, poz. 1) i podlega obowiązkowi parcelacyjnemu. Wyłączeń od obowiązku parcelacyjnego z mocy art. 4 cytowanej ustawy dokonano orzeczeniem . . . . z dnia . . . . w nieruchomości ziemskiej . . . . powiatu . . . .".

W niektórych przypadkach, a w szczególności, gdy

a) jedna lub kilka nieruchomości poddanych jest egzekucji,

b) orzeczeniem objęte są nieruchomości, stanowiące własność różnych właścicieli,

c) termin złożenia planów pomiarowych obszarów wyłączonych jest dłuższy niż 3 miesiące — starosta winien niezwłocznie po wydaniu orzeczeń (§ 15) lub zaświadczeń (§ 16) wnosić wpisy do ksiąg hipotecznych, nie czekając na sporządzenie planów pomiarowych.

Wpis hipoteczny o dokonanie wyłączenia z art. 16 ustawy lub o jego zmianie może nastąpić również na wniosek właściciela.

§ 24. 1) Gdy właściciel złoży wniosek łącznie z art. 4 i 5 ustawy o wykonanie reformy rolnej, umiejscowienie i ustalenie granic podstawowych norm władania (180, 60 lub 300 ha) może być dokonane przez właściciela po wydaniu decyzji odnośnie wyłączeń z art. 5 powołanej ustawy. W tym przypadku orzeczenie starosty odnośnie wyłączeń z art. 4 winno określić obszar (nie granice) użytków rolnych oraz obszary leśne (p. A cz. 2 art. 4), wód (lit. *a* i *b* p. B cz. 2 art. 4) i sadów założonych przed 1 lipca 1925 r. i racjonalnie prowadzonych, a także użytki rolne wyłączane na cele gospodarczo-leśne.

2) Po załatwieniu przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych wniosku właściciela nieruchomości o wyłączenie z art. 5 winny być po ustaleniu granic wyłączeń z art. 4 i z art.5 wydane przez starostę dodatkowe orzeczenia z art. 4. Orzeczenia te winny obejmować: tereny zabudowane, podwórza, parki, drogi, rowy, wody, lasy i inne obszary, których wyłączenie zgodnie z § 6 stało się możliwe dopiero po wydaniu orzeczenia z art 5 (np. drobny obszar leśny, stanowiący enklawę pośród użytków rolnych zwolnionych z art. 5, drogi przechodzące przez ten teren i t. d.).

§ 25. W przypadku, gdy użytki rolne w nieruchomościach ziemskich nie przekraczają podstawowych norm władania (180, 60 lub 300 ha), właściciel ma prawo żądać od właściwego starosty wydania zaświadczenia o niepodleganiu nieruchomości ziemskiej obowiązkowi parcelacyjnemu. W tym przypadku właściciel oprócz dokumentów wskazanych w § 28 rozporządzenia Ministra Reform Rolnych z dnia 7 grudnia 1926 r. winien wiarogodnie udowodnić obszar swej nieruchomości.

§ 26. Starosta przy wydawaniu decyzji winien wziąć pod uwagę, czy dana nieruchomość, w której właściciel życzy sobie dokonać wyłączenia, nie stanowi z jakąkolwiek inną nieruchomością jednostki w rozumieniu ustawy o wykonaniu reformy rolnej (art. 6 powołanej ustawy). W przypadku pozytywnym starosta winien zawiadomić o tem wnioskodawcę, a może z urzędu wezwać o złożenie jednego wniosku z art. 4 wszystkich tych właścicieli, których nieruchomości stanowią jednostkę z nieruchomością właściciela, który złożył wniosek z własnej inicjatywy.

§ 27. 1) Właścicielowi przysługuje prawo w ciągu miesiąca po ogłoszeniu wykazu imiennego, na którym nieruchomość jego się znajduje, złożyć wniosek o zmianę dokonanego wyłączenia (art. 17 cz. 4) z art. 4 i starosta winien wniosek ten załatwić na ogólnych zasadach z przestrzeganiem terminów, wskazanych w cz. 3 art. 16. Nie dotyczy to przypadku, gdy dana nieruchomość została umieszczona na wykazie imiennym najbliższym po wydaniu orzeczenia z art. 4.

2) We wszystkich innych przypadkach zmiana orzeczenia z art. 4 może na wniosek właściciela nastąpić tylko za zgodą starosty, wydaną według swobodnego uznania i bez konieczności przestrzegania miesięcznego terminu.

POZA WYŻEJ WYMIENIONEMI UKAZAŁY SIĘ NASTĘPUJĄCE USTAWY I ROZPORZĄDZENIA:

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 19 lutego 1936 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Spraw Wewnętrznych o klasyfikacji gruntów pod lasami. (Dz. U. R. P. z 31.III. 1936 r. Nr. 24, poz. 193).

Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 9 kwietnia 1936 r. o Funduszu Obrony Narodowej (Dz. U. R. P. z 20.IV.36 r. Nr. 28, poz. 225).

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 31 marca 1936 r. w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych o zmianie rozporządzenia z dnia 25 października 1934 r. w sprawie zwrotu cła przy wywozie niektórych towarów (Dz. U. R. P. z 20.IV.36 r. Nr. 28, poz. 230).

Warszawskie Zakłady Graficzne, Wilcza 60, tel. 893-47.